

Ustilling av produkter fra Aaserud i Edv. Werners Glasmagasin på Strømsø i 1939.

FOTO NEDNE EIKER ARKIV TENITE GÅRD OG BYGDESAMLING.

Matpause på teglværket.

FOTO NEDNE EIKER ARKIV TENITE GÅRD OG BYGDESAMLING.

Keramisk epoke fra Solbergelva

På Drammens Museum åpnet det en spennende utstilling like før påske med «kortreis» brukskunst fra Aaserud keramikk i tidsperioden 1937-1952.

TOM HELGENSEN tekst og foto

– Utstillingen viser et utvalg av førsteklases eksempler på lokalt produsert, moderne brukskeramikk, forteller museumsdirektør Åsmund Thorikildsen, som også har vært kurator for utstillingen.

Aaserud teglværk i Nedre Eiker hadde i perioden 1937-1952 et profesjonelt drevet keramikkverksted. I Visingstrømmet i Museumsbygningen på Marienlyst kan du nyte mange av disse flotte gjenstandene. Utrolig at så nye vakkert er lokalprodusert av blåleire fra Solbergelva. Fikk du ikke med deg åpningsuka, så fortløv ikke. Utstillingen vil stå framme til 17. november 2019.

Lånt av Temte gård

– Det er viktig å få med at dette er et samarbeid med Temte gård og bygdesamling Nedre Eiker. Alt som står utstilt her fra dette teglværket, har vi fått låne derfra av primus motor Gjermond Glittfjell, sier museumsdirektøren. Aaserud keramikk er typisk moderne keramikk, bruksgjensander laget i Arts & Crafts-tradisjonens ånd. Der dagliglivet skulle berikes med gode, forseggjorte og vakre gjenstander. Fremdeles er det nok mange Drammens- og Eikerfamilier som sitter på keramikkgjensander produsert i Solbergelva. De ble blant annet solgt hos Edv. Werners Glasmagasin på Strømsø.

Eget keramikkverksted

Teglværket var i denne perioden eid av familien Bugge fra Drammen, og bedriften var mest kjent for produksjon av takstein, murstein og demsrør. Den lå der Solbergelva munner ut i Drammenselva, og på motsatt side av utløpet lå for øvrig Solberg teglværk.

Prosjektkoordinatør Ida M. Klingvall ved Drammens Museum og museumsdirektør og kurator for utstillingen fra Aaserud Teglværk, Åsmund Thorikildsen.

Drammens Museum. Denne tekanna med uranglasur er med på utstillingen fra Aaserud Teglværk.

– Som all kunstindustri og kunsthåndverk måtte de balansere markedets krav og interesser med kunstnerisk kvalitet og kreative håndverksmessig utførelse i dreining, dekor og glassering, sier Thorikildsen. Aaserud var også et teglværk med ren masseproduksjon, men det hadde altså et eget keramikkverksted.

– Med keramikere som kunstnerisk leder Magne Strueland

og kunsthåndverkere som Nils Bugge og Inger Bugge ser vi stудиokeramikk som viser unike objekter. På Aaserud ser vi denne fordelingen mellom unika og serieproduksjon i distinksjonen mellom hånddreining og sjablongdreining, forteller museumsdirektøren.

Alt dekorert for hånd

Sjablongdreiningen foregikk ved at leirten ble presset ut i en fast gipsform, og deretter ble det holdt en sjablong med mot leira. Slik blir både yttersiden og innsiden av en bolle eller skål fast og lik for hver dreide gjenstand. Det finnes altså ikke noe individuelt uttrykk i de forskjellige tingene. Gjenstandene blir dermed nesten helt like. En god håndtreier kunne bare utføre brokdelen av antall

sjablongdreide arbeider som i løpet av dagen ble utført av en fagarbeider.

– Men alt på Aaserud ble dekorert for hånd, og det ligger i sakens natur at også glassuren blir litt forskjellig selv om det skal lages en serie beregnet på butikk salg eller leverer til en større bestilling. Sjablongarbeidene blir en mellomting mellom industriprodukt og kunsthåndverk, og det ble et tema med variasjoner innen hver serie, sier han.

Produserte pottler

Aaserud keramikk eksisterte altså bare i 15 år. Alle slike prosjekter er avhengig av markedet, og derfor vil også skiftende smak hos kundene påvirke både formgivning og salgssultarter.

– At Aaserud tross alt greide å holde på med kvalitetsproduksjon såpass lenge har nok å gjøre med mangel på varer i slutten av de harde 1930-årene og under og i årene etter 2. verdenskrig. Utover i 1950-årene kom nye produkter på markedet og skapte konkurranse. Vi ser også hvor viktig det er med de mest ambisiøse og begavede enkeltindividene. Når betydelige keramikere drar for å arbeide et annet sted og ambisjonene ikke lenger greier å finne inspirasjon og næring i keramikkverkstedet og tilhørende seg studenter fra Kunst- og håndverksskolen, ender det som på Aaserud, der man mot slutten hovedsakelig produserte blomsterpottler, sier Thorikildsen med et smil.

red@byavisadrammen.no